

LIBERTUS

e-KİTAP VE
VIDEO DERS
HEDİYELİ

TİCARET HUKUKU KONU ANLATIMLI

RABİA KÖSE

Müfettişlik

Uzmanlık

Denetmenlik

Banka Sınavları

Gelir Uzmanlığı

Vergi Müfettişliği

Hâkimlik

Sayıştay

Kamu İhale Kurumu

Konu Anlatımlı

Örnekler

Yorumlar

Uyarılar

Pratik Bilgiler

Özgün Sorular ve Açıklamaları

e-Kitaba erişebilmek ve
video dersleri izleyebilmek için
QR kodu okutunuz.

Fiziksel Kitap

HİBRİT
KİTAP

e-Kitap

Dijital Öğrenme Ayak İzi

ARTIFORCE, TÜBİTAK-TEYDEB Destek Programından yararlanılarak geliştirilmiştir (Proje No: 7230451).
Ürün/hizmet ile ilgili tüm sorumluluk Pegem Akademi Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Hizmetleri Tic. A.Ş.'ye aittir.

PEGEM AKADEMİ

LIBERTUS TİCARET HUKUKU KONU ANLATIMLI

Rabia KÖSE

ISBN 978-625-6128-56-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

10. Baskı: Ekim 2024, Ankara

Yayın-Proje: Pegem

Dizgi-Grafik Tasarım: Gülnur Öcalan

Kapak Tasarımı: Pegem

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

ÖN SÖZ

Bu yayın; başta KPSS olmak üzere Sermaye Piyasası Faaliyetleri Lisanslama, SMMM sınavları ile Sayıştay, BDDK ve diğer kurum sınavlarına yönelik olarak hazırlanmıştır.

Başta sayın Suat DÜZ, Servet SARIKAYA ve Sunay KARADAĞ olmak üzere yayının hazırlanmasında büyük katkı sağlayan, sonsuz bir sabır ve titizlikle çalışan Gülnur ÖCALAN ve muhteşem editörümüz ile tüm dizgi çalışanlarına teşekkür ederim.

Ayrıca koşulsuz sevgisini ve desteğini esirgemeyen annem Ayşe KÖSE, babam Ömer KÖSE ve kardeşlerime teşekkürü borç bilirim. İyi ki varsınız...

Bu kitaba ilişkin sorularınızı **pegem@pegem.net** adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Rabia KÖSE

Pegem Kampüs aktivasyon kodunu kullanarak

pegemkampus.com'da sepette %10 indirim kazanın

PEGEMKAMPÜS
"eğitim bizim işimiz"

TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilirsiniz.
- Video derslere erişim sağlayabilirsiniz.

Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden aktivasyon kodunuzu aktif edebilmek ve içeriklere erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

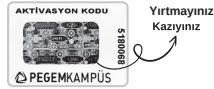
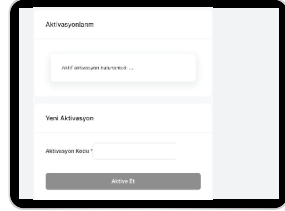
1. Adım Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden üyeliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.

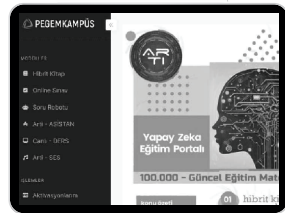
2. Adım Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan “**Aktivasyonlarım**” sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

3. Adım Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen “**Hibrit Kitap**” sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

Aktivasyon kodu kitabımızın iç kapağında yer almaktadır. Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 31.08.2025 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

TİCARET HUKUKUNUN KONUSU VE TİCARİ İŞLETME

Ticaret Hukuku	1
Ticari İşletmenin Unsurları	3
Esnaf	5
Ticari İşletmede Merkez ve Şube	6
Ticari İşletmenin Devri	9
Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni	11
Değer Tespiti	14
Rehin Sözleşmesi	14
Rehin Hakkının Kurulması	15
Derece Sistemi	15
Çözümlü Sorular	18
Çözümler	20

2. BÖLÜM

TİCARİ İŞ, TİCARİ HÜKÜM, TİCARİ YARGI

Ticari İş	21
Ticari Hükümler	27
Ticari Davalar	29
Çözümlü Sorular	32
Çözümler	35

3. BÖLÜM

TACİR SIFATI

Gerçek Kişi Tacir	37
Tüzel Kişi Tacir	39
Tacir Sifatının Hukuki Sonuçları	40
İki Tarafın Tacir Olmasının Hüküm ve Sonuçları	43
Çözümlü Sorular	46
Çözümler	48

4. BÖLÜM TİCARET SİCİLİ

Ticaret Sicili	49
Teşkilat ve Yönetim.....	50
Sicil İşlemleri.....	52
Tescilin Etkisi	55
Çözümlü Sorular.....	58
Çözümler	60

5. BÖLÜM TİCARET UNVANI

Ticaret Unvanı	61
Ticaret Unvanının Oluşturulması	63
Ticaret Unvanları	65
Ticaret Unvanının Devri.....	68
İşletme Adı.....	69
Marka.....	70
Markanın Tescili.....	73
Markanın Koruma Süresi ve Marka Tescilinin Yenilenmesi	73
Çözümlü Sorular.....	76
Çözümler	78

6. BÖLÜM HAKSIZ REKABET

Haksız Rekabet Hâlleri	80
Haksız Rekabet Davaları	84
İhtiyati Tedbirler	88
Mahkeme Kararı ve İlanı	89
Çözümlü Sorular.....	90
Çözümler	92

7. BÖLÜM TİCARİ DEFTERLER - CARİ HESAP

Defter Tutmakta Yükümlü Olanlar	93
Tutulması Zorunlu Defterler	95
Ticari Defterlerin İçeriği.....	97
Ticari Defterlerin İncelenmesi	99
Ticari Defterlerin Sahibi Lehine Delil Olması	99
Ticari Defterlerin Sahibi Aleyhine Delil Olması	100
Defter ve Belgelerin Ziyatı (Kaybedilmesi)	102
Cari Hesap Sözleşmesi	102
Alacakların Cari Hesaba Geçirilmesi	103
Cari Hesap Sözleşmenin Sona Ermesi	105
Çözümlü Sorular.....	106
Çözümler	108

8. BÖLÜM TACİR YARDIMCILARI

Bağlı Tacir Yardımcıları.....	110
Ticari Temsilci.....	110
Ticari Vekil.....	115
Pazarlamacı.....	118
Bağımsız Tacir Yardımcıları.....	121
Acente.....	121
Komisyoncu (Alım-Satım Komisyoncu).....	128
Simsar (Tellal).....	132
Çözümlü Sorular.....	134
Çözümler.....	136

9. BÖLÜM ŞİRKET KAVRAMI

Şirketin Unsurları.....	137
Şahıs Şirketleri.....	141
Sermaye Şirketleri.....	141
Ticaret Şirketleri.....	143
Birleşme.....	148
Bölünme.....	151
Tür Değişirme.....	152
Çözümlü Sorular.....	156
Çözümler.....	158

10. BÖLÜM ADİ ŞİRKET

Adi Şirket Unsurları.....	160
Adi Şirket Kuruluşu.....	162
Şirket Temsili.....	164
Ortakların Hak ve Borçları.....	165
Adi Şirketin Sona Ermesi.....	168
Şirket Tasfiyesi.....	170
Çözümlü Sorular.....	172
Çözümler.....	174

11. BÖLÜM
KOLLEKTİF ŞİRKET

Kollektif Şirketin Kuruluşu.....	178
Ortaklar Arasındaki İlişkiler.....	180
Ortakların Mali Hak ve Borçları.....	183
Ortakların Arasındaki Değişiklikleri.....	185
Şirketin ve Ortakların 3. Kişilerle İlişkileri.....	189
Kollektif Şirketin Sona Ermesi.....	191
Çözümlü Sorular.....	196
Çözümler.....	198

12. BÖLÜM
KOMANDİT ŞİRKET

Adi Komandit Şirket.....	199
Adi Komandit Şirketin Kuruluşu.....	200
Şirketin ve Ortakların 3. Kişilerle Olan İlişkileri.....	204
Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket.....	206
Çözümlü Sorular.....	207
Çözümler.....	209

13. BÖLÜM
ANONİM ŞİRKET

Anonim Şirket.....	211
Anonim Şirket Kuruluşu.....	215
Kuruluş Belgeleri.....	218
Genel Kurul.....	221
Genel Kurulun Toplanması.....	223
Toplantı ve Karar Yeter Sayıları (Nisabı).....	228
Genel Olarak Esas Sözleşme Değişiklikleri.....	233
Çözümlü Sorular.....	235
Çözümler.....	237

14. BÖLÜM YÖNETİM KURULU - DENETÇİ

Yönetim Kurulu	238
Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri	240
Yönetim Kurulu Toplantıları	245
Yönetim Kurulu Üyelerinin Hak ve Borçları	246
Denetçi	252
Çözümlü Sorular	258
Çözümler	260

15. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETTE PAY KAVRAMI, PAY SAHİPLERİNİN HAK VE BORÇLARI

Pay Çeşitleri	261
Menkul Kıymetler	263
Pay Senetleri	263
Pay Sahibinin Hak ve Borçları	268
Azınlık (Azlık) Hakları	275
Anonim Şirketlerin Sona Ermesi	277
Tasfiye İşlemleri	280
Çözümlü Sorular	283
Çözümler	285

16. BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKET

Limited Şirketin Kuruluşu	288
Şirket Zorunlu Organları	289
Genel Kurul.....	289
Müdür	292
Ortak Sifatının Sona Ermesi.....	296
Ortakların Hak ve Borçları	297
Çözümlü Sorular	303
Çözümler	305

17. BÖLÜM

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

Kıymetli Evrakın Özellikleri	307
Kıymetli Evrak Türleri	308
Nama Yazılı Kıymetli Evraklar	314
Emre Yazılı Kıymetli Evraklar	317
Hamiline Yazılı Kıymetli Evraklar	321
Senet Türünün Değiştirilmesi (Tahvil).....	322
Kıymetli Evrakın Ziyai ve İptali	322
Çözümlü Sorular.....	325
Çözümler	327

18. BÖLÜM
KAMBIYO SENETLERİ

Kambiyo Senetleri	328
Kambiyo Senetlerinde Ehliyet	329
Kambiyo Senetlerinde Temsil	330
Kambiyo Senetlerinde Aval	330
Aval ile Kefalet Arasındaki Farklar	333
Poliçe.....	333
Poliçede Bulunması Zorunlu Unsurlar	335
Poliçedeki Alternatif (Yedekli) Unsurlar	336
İhtiyari (İsteğe Bağlı) Unsurlar	337
Açık (Beyaz) Poliçe	342
Eksik Poliçe	342
Poliçenin devri	343
Ciro	343
Temlik Ciro su	349
Tahsil Ciro su	350
Rehin Ciro su	351
Poliçede Kabul	351
Ödeme İçin İbraz	357
Hamilin Başvuru Hakkı	362
Hamilin Vadeden Önce Başvuru Hakkı	364
Hamilin Başvuru Hakkının Düşmesi	364
Çözümlü Sorular	366
Çözümler	368

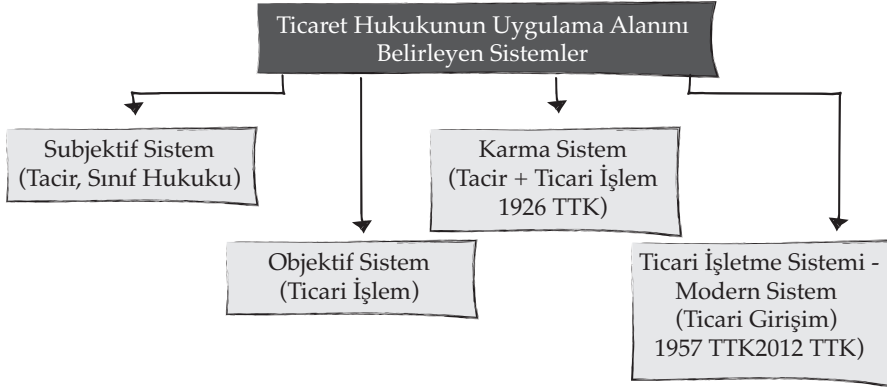
19. BÖLÜM
BONO – ÇEK

Bono (Emre Muharrer Senet)	369
Bonoda Şekil Şartları	370
Bonoda Zaman Aşımı	374
Çek	374
TTK'ye Göre Çekte Şekil Şartları	376
Çekin Devri	379
Çekte İbraz Süreleri	380
Çekte Ödeme	382
Postdate Çek (İleri Tarihli) Çek	383
Hamilin Başvuru (Müracaat) Hakkı	384
Çek Türleri	386
Çözümlü Sorular	388
Çözümler	390

KAYNAKÇA	391
-----------------------	-----

1. BÖLÜM

TİCARET HUKUKUNUN KONUSU VE TİCARİ İŞLETME

TİCARET HUKUKU

Ticari iş ve işlemlere uygulanan kuralların bütününe **ticaret hukuku** denir. Türk Ticaret Kanunu'ndaki hükümlerle, bir ticari işletmeyi ilgilendiren işlem ve fiillere ilişkin diğer kanunlarda yazılı özel hükümler de ticari hükümlerdir (TTK m. 1/1). Özellikle Borçlar Kanunu, İcra-İflas Kanunu gibi kanunlarda yer alıp da ticari olaylara uygulanabilen hükümler, ticari nitelik taşır ve ticaret hukukunun kapsamına dahildir.¹

Türk Ticaret Kanunu, Medeni Kanun'un ayrılmaz bir parçasıdır (TTK 1/1). Özel hukukun dahildir.

1. Subjektif Sistem ⇒ Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken ticari faaliyetin “özne”si olan “tacir”i esas almıştır. Bu sistemde ticaret hukuku “sınıf hukuku, tacirler hukuku” niteliğindedir.

¹ Karahan - Ticaret Hukukuna Giriş, 1.

1673 - 1681 tarihli Fransız Kara ve Deniz Ticareti Emirnameleri, 1897 Alman Ticaret Kanunu subjektif sisteme göre hazırlanmıştır.

2. Objektif Sistem ⇒ Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken “ticari işlem”i esas almıştır. Ticaret hukuku “ticari işlemler” hukukudur.

1807 Fransız Ticaret Kanunu objektif sisteme göre hazırlanmıştır.

3. Karma Sistem ⇒ Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken “hem taciri hem de ticari işlemi” esas alan sistemdir.

1926 tarihli TTK, karma sisteme göre hazırlanmıştır.

4. Ticari İşletme Sistemi ⇒ Modern Sistem → Ticaret hukukunun uygulama alanını belirlerken “ticari işletme”yi esas alan sistemdir.

1957 yürürlük tarihli 6762 sayılı TTK ile 01.07.2012 yürürlük tarihli 6102 sayılı TTK modern sistem-ticari işletme sistemine göre hazırlanmıştır.

Çıkış Soru

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun düzenlenmesinde hangi sistem benimsenmiş ve aşağıdakilerden hangisi esas alınmıştır?

- A) Subjektif sistem ve tacir
- B) Ticari işlem esası
- C) Ticari işletme esasına dayanan modern sistem
- D) Objektif sistem ve ticari iş
- E) Karma sistem ve hem tacir hem de ticari iş ve işlemler

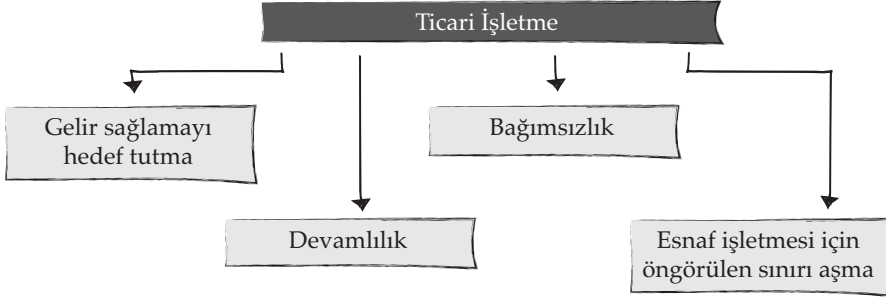
Çözüm

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun düzenlenmesinde “ticari işletme esasına dayanan modern sistem” benimsenmiştir.

Cevap C

Ticari İşletme

Tanımı: Ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan, faaliyetin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir (TTK 11/1).

TİCARİ İŞLETMENİN UNSURLARI

1. Gelir Sağlamayı Hedef Tutma (Gelir Sağlama Amacı) ⇒ Ticari işletme iktisadi faaliyet yürütür. Amacı gelir sağlamaktır. Gelir sağlamayı hedeflemeyen kültürel, sportif, bilimsel veya hayır amaçlı işletmeler ticari işletme değildir. Örneğin, fakir ailelere yemek dağıtmak için kurulan aşevi ticari işletme değildir.²

Ticari işletmede önemli olan gelir sağlama hedefidir.

Gelir sağlama hedefiyle kurulan işletme zarar etse bile, ticari işletme vasfına sahiptir.

Ticari işletmeden fiilen elde edilen gelirin sarf yerini işletme sahibi belirler. Elde edilen geliri ticari, kültürel, sportif, bilimsel veya hayır amacıyla kullanabilir. Örneğin, tekstil fabrikasından elde ettiği gelire yoksul öğrencilere burs verebilir. Gelir sağlama hedefiyle kurulan işletmeden elde edilen gelir hayır amaçlı örneğin, yoksul öğrencilere burs için kullanılsa bile o işletme ticari işletmedir. Gelirin nereye harcandığı önemli değildir.³ İşletmeyi işleten kişinin hukuki statüsü de işletme kavramının tayininde önem arz etmez.⁴ İşletmeyi işleten gerçek veya tüzel kişi olabilir.

2. Devamlılık (Sürekli Faaliyet) ⇒ Devamlılık, yürütülecek faaliyetin az çok sürekli olarak yapılacağı konusundaki kasıt ve niyeti ifade eder.⁵ Devamlılık niyetiyle kurulmayan işletmeler ticari işletme sıfatı kazanamaz. Geçici (arızı) veya tesadüfi olarak yürütülen işlerde devamlılık unsuru yoktur. Devamlılık, faaliyetin teşkilatlanması ve profesyonelce icra edilmesidir.

Bir işletmenin ticari işletme sayılması için kazanç sağlamaya yönelik ticari faaliyeti, belli bir zaman dilimi içinde sürdürmesi gerekir. Başlangıç ve bitiş zamanı belirli bir faaliyette bulunmak devamlılık için yeterlidir. Örneğin, 3 yıl sürecek baraj inşaatı devamlılığı olan bir işdir.

2 Bahtiyar - Ticari İşletme, 4.

3 Karayalçın - Ticari İşletme, 158.

4 Arkan - Ticari İşletme, 26.

5 Kayar - Ticari İşletme Hukuku, 47.